

Keskerakond – usaldusväärseim poliitiline bränd

ENESEKINDLALT VALIMISTELE VASTU: Keskerakonnal on kohalike omavalitsuste jaoks pikk. Välja pakutakse terve rida asjalikke linnapeakandidaate. Heimar Lenk Valgas, Aivar Riisalu Tartus, Kersti Sarapuu Paides ja Anneli Ott Võrus tooksid linnajuhtimisse vajalikke kogemusi ning uusi ideid. Eesti elu vajab teistsugust poliitikat, sest muidu jookseb maa lihtsalt rahvast tühjaks, samal ajal kui eliit pidutseb.

PIKEMALT LOE KE KONGRESSIST lk 4-5. Foto: Urmi Reinde

Euroopast saamas kiratsev islamimaa

Euroopa Liidu majandus on haledas seisus. Vahe kolmanda maailmaga väheneb silmnähtavalt. Kunagis-tes arenenud riikides kiratseb majandus pikemat aega. Kõik tõendab, et tegemist on tõsiste süsteemsete juhtimisvigadega.

FEJA RÄIM
vaatleja

Euroopa riikide sotsiaal- ja majandusprobleemide lahendamiseks puuduvad senisel süsteemil poliitilised ja juriidilised eeldused. Euroopa Liidu poliitiline pilt on ulmeline süsteemselt, sest ei suudeta aru anda, kes ollakse ja milline on ümbritseva maailma reaalsus. Juhtivate poliitikute hin-

nanud olukorrale ja lahendused on ebaadekvaatsed. On tunda, et neil puudub süsteemiga, mida ise juhitakse, isiklik side.

Majanduse areng takistatud

EL-i parlament on kallilt ja agaralt teinud tühja tööd üha enamate eluvaldkondade reglementeerimiseks, kuid olukord eri piirkondades on muu-

tunud vaid absurdsemaks ja ebaühtlasemaks. Senine seadusloome on osutunud Euroopa ühiskonna juhtimisel kõlbmatuks. Liidu õigusloome välistab ka üksikute riikide omavahelised vabad majandussuhted maailma teiste riikidega, piirates majandusalast tegevusvabadust. Globaliseerumise tõttu on jäik õigusloome ja ühisraha ületamatud takistused EL-i riikide sisemajanduse paranemisele. Ühes hiljutises teletintervjuus arvas Itaalia poliitik Romano Prodi, et euro säilib ja kriis on möödunud. Tegelikult näitab

muud. Euro kurss on dollari suhtes liiga kõrge ja halvab ekspordi EL-ist teistesse maailma maadesse. Euro ahistab eriti tugevasti nende maade kaubandust, kus ollakse võimelised siseturu vajadusi täielikult katma omatoodanguga ja impordiks puudub reaalne vajadus. Ekspord on sellises olukorras surutud ebavõrdsetesse tingimustesse, võrreldes paindliku süsteemiga riikidega. Ilmselt on see asjaolu põhjuseks, miks rootslased ja britid resoluutselt keelduvad eurost. Prantsusmaal, Hispaanias ja Itaalias õit- ses majandus aga veel 1970.

aastatel – tänaseks pole sellest alles enam mälestustki. Valuutaspekulatsioonide efektiivsusust väliskaubanduses ei ole võimalik eirata, rahvusvahelise õigusega ära keelata või mingi ühisrahaga takistada. Euroliitu kuuluvad riigid ei saa aga järga ühisraha tõttu kasutada finantsturgudel kujunevaid olukordi oma riigi sise- ja väliskaubanduse efektiivsema tegutsemise huvides. Samas oma raha ise trükkivatele riikidele annab see eelise – USA, Venemaa, Brasiilia ja Hiina kasutavadki seda olukorda efektselt ära, luues kahepoolseid suhteid teiste

maadega ja niimoodi saavutades maailmamajanduses vääramatud eelispositsioonid.

Euroopa Liit on turueelised minetanud

Oma turueelised on EL-i maad lihtsameelselt loovutanud maailma vägevatele ja kolmandale maailmale. Turgude taastamine, kui euro ka kaotatakse, nõuaks ikkagi veel aastakümneid suuri kulutusi. Ainuüksi see asjaolu on lõiganud Euroopal ära võimaluse kiireks väljumiseks kriisist.

Loe lk 6-7

Juhtkiri

Õppigem minevikust!

ENN EESMAA
Riigikogu liige

Eesti Keskerakonna poolt tõstatatud püsitemade hulka on aastaid kuulunud laste tasuta toitlustamine koolides, vähekindlustatud perede toetamine, samuti matusetootuste taastamine.

Meie soovi ja nõudmise põhjuseks on Eesti rahva põhiosa vaesus, mida valitsevad ringkonnad küll tunnustada ei taha, kuid mis paistab silma igapäevale, kes vähegi riigis ringi liigub ja inimestega suhtleb. Kõik jutud meie riigi ja rahva õitsengust on tühi loba, kui lapsed näevad nalga ja omakseil on ületamatuid raskusi lahkunute matmisega.

Tean oma kogemusest, et matuste korraldamine isegi tagasihoidlikul tasemel läheb maksma üle viiesaja euro ka siis, kui peielaua arve maha arvata. Tuhandetele peredele on aga 500 eurot väga suur raha, mida neil isegi traagilise ootamatuse ja vältimatu väljamineku puhul pole kusagilt võtta.

Meie tegutseme Riigikogus ka edaspidi nõudlikult selle nimel, et laste koolitoit, vaesemate perede abistamine ja inimväärne matusetootus oleks juba lähitulevikus kogu Eesti elu reaalsus.

Nüüd aga minu jutu pealkirja tagamõtte juurde. Lugesin sel suvel Anna Dostojevskaja mälestusi oma abielust geniaalse kirjaniku Fjodor Dostojevskiga. Soovitan seda raamatut kõigile, kes hindavad maailmakuulsat kirjandusklassikut ja temast rohkem teada tahavad.

KESKMÖTE: Täna Eestis tuleb kõvasti vaeva näha, selgitada ja nõuda, et me minevikku mäletades ja sealt mõnestki heast lahendusest eeskujuvõttes – mitte tulevikus, vaid otsekohe! – saaksime elu ka meie riigis inimväärsemaks muuta.

Hea raamat (seda Dostojevskaja mälestused kindlasti on) pakub lugejale ka ootamatuid seiku. Lugeses peatükki kirjaniku surmast ja matustest, sain teada tänase Eesti jaoks hämmastavad, lausa uskumatuna tundunud faktid. Kui Fjodor Dostojevski 1881. aasta jaanuaris suri, pakkusid võimud lesele ilma palumata kopsakat matusetootust. Uhke naine lükkas selle pakkumise tagasi, sest Dostojevskid olid küll üsna hiljuti, kuid ometi oma aastepikkusest võlakormast lahti saanud. Anna Dostojevskaja kirjutab, et tollal jagasid kõik ministeeriumid matusetootust, mis vaesematele peredele raskel ajal suuresti toeks oli.

Vähe sellest: kirjaniku lesele ja lastele määrati iga-aastane pensiontoetusraha, mille suurus – 2000 rubla – oli tollasel Venemaal märkimisväärne. Fjodor Dostojevski sai mõnegi oma täna ilmakeelse romaani eest honorari vähem kui 2000 rubla. Kirjaniku lastele tagati lisaks veel kroonu kulul kooliskäimine, mis Dostojevskaja kinnitusele nende rahamured lõplikult hajutas.

Loed ja imestad! Eriti arvestades seda, et Fjodor Dostojevski oli isegi veel kuus aastat enne oma surma salapolitsei pideva järelevalve all. Oli ta ju kunagise petraševskilase riiklikuks kurjategijaks kuulutatud ja mahalaskmisele viidud. Õnneks asendati surmanuhtlus viimsel hetkel asumisele saatmisega ning tulevane tuntud kirjanik, kes Venemaale au ja uhkust toonud, vires Siberis üle nelja aasta. Hiljem oli ta sunnitud tsaari teenima veel viis aastat lihtsõdurina.

Aastal 1881 oli Venemaa endiselt tsaaririik, vasakpoolsete arvates koguni rahvaste vangla. Loomulikult oli Venemaal ränki probleeme ning lihtrahva elu põhiliselt ikkagi raske ja rõõmutu. Ometi tuleb tänases Eestis veel kõvasti vaeva näha, selgitada ja nõuda, et me minevikku mäletades ja sealt mõnestki heast lahendusest eeskujuvõttes – mitte tulevikus, vaid otsekohe! – saaksime elu ka meie riigis inimväärsemaks muuta. Oleks vist küll viimane aeg.

NÄDALA NUPUD

Reformierakond üritas oma peol esinejaid salastada

Päeval, mil Keskerakond tegi kokkuvõtteid viimastest poliit-aastastest ja seadis sammu valimisrütmi, pidas Reformierakond maha eksklusiivse esimese Eesti galapeo Nokia kontserdisaalis. Tegutses üsna salastatud üritusega, sest kusagil ei avaldatud esinejate nimesid ja ajakirjanikke ametlikult sisse ei lubatud. Kesknädal arvab, et lauljad keeldusid end avalikustamast, kuna ei soovinud end siduda eliit-erakonna löbustamisega.

Kasutame siinkohal väheselt info allikana Delfi Publikut, kelle väärtel esines esioravate ees terve plejaad selliseid tuntud artiste nagu Metsatöll, Ott Lepland, Marten Kuningas, Hanna-Liina Vösa, Peeter Oja, Rohke Debelak ja tagatipuks Ivo Linna. Eepilist tantsukava võrtsitati videoklippidega, milles näidati toimekaid eestlasi, ja taustal rääkis sisenduslik meeshääli uhkete eestlaste iseloomust: me oleme valmis kannatama, kui ajad on rasked; meie sitkus on eeskujuks kogu maailmale; me ei virise madala palga pärast, kuna töötegmine on rõõm jne.

„Rohke Debelak ja Peeter Oja õpetasid aga rahvale, et vabaneda tuleb „vingumürgitusest“ ehk liigsest vingumi-

sest. Nad astusid kahe õnnetu eestlase – maamehe ja linnavurle – rollidesse ja vingusid kõige üle. Publik oli naerust kõveras,“ kirjutab Delfi Publik. Rikastele on ju vaeste üle naerimine alati lõbu ja rahuldust pakkunud, et oma üleolekut nautida, arvab Kesknädal. Meenutaks ka, et pidu 1500 oravale toimus ajal, mil majandus pöördus langusse. Majanduskasvu eeldusi praeguse poliitika jätkumisel kuskilt ei paista. Eesti väliskaubandusbilanss on jätkuvalt negatiivne (loe: raha voolab riigist välja), meie inimesed ja firmad ägavad laenukoorma all (loe: jällegi raha voolab riigist ja ringlusest välja). Riigijuhtidel puudub arusaam sellest, milline võiks olla Eesti koht maailmamajanduses. Oravate ladvik aga pidutseb, olles meri-põlvini-elu tõttu kaotanud igasuguse empaatiavõime ja mõõdutunde. Eesti kuni keskmisepalgalisel korralikul töötajal pole küll põhjust sellise eksklusiivsuse üle uhkust tunda. Võib-olla sellepärast kajastaski Äripäev Reformierakonna galat vaid piltidega endistest reformeerunud keskerakondlastest – õiged reformistid ei soovinud oma nägu rahvale näidata.

Reet Roos maksab kinni IRL-i valimiskampaniat

Varemgi kahtlase äri poolest tuntud Isamaaliidu rahadekorraldaja Reet Roos (40) tegi suure ostu, omandades 1,2 miljoni euro eest Tallinna vanalinna üha kallima korteri. Enamik tallinlasi ja üldse paljud eestlased üle maa tunnevad seda Pagari tänava maja, milles vanasti paiknes KGB. Täna asuvad seal eksklusiivsed luksuskorterid. Sümbolne, et nüüd sai neist ühe väljapaistvama korteri omanikuks Isamaaliidu üks juhte. Tuli kohale, sularahakott kaasas, ja ladus eurod lauale. Inimesed vaatasid poliitiku ja Riigikogu liikme uhket etteastet ammuli sui ja jahmunud nägudega.

Kesknädalale sahistati, et see raha jäi lihtsalt üle IRL-i valimiskampania „ettevalmistavast etapist“. Kuna Roos juhib IRL-i valimiskampania rahastamist, siis võis selline üle-

jääk tal tekkida kergel käel. Nüüd vaieldakse ringkonnas vaid selle üle, kas sellesse korterisse paigutatakse lisaks Roosile veel ka kogu Isamaa ja Res Publica Liidu tagatuba või jäävad sinna siiski ainult Indrek Raudne ja Nikolai Stelmach. (Sest ega keegi ei usu ju, et nad IRL-ist pärast elamislubade rahavoogu kuigi kaugemale eemaldunud on, vaatamata sellele, et ametlikult nad 2011. aasta lõpul IRL-ist välja arvatati.)

Ühes järgmistest Kesknädala numbritest püüame kirjutada sellest, kuidas on valimiskampanias põimunud Reet Roosi ja Eerik-Niiles Krossi rahalaevad. Kesknädal võtab siin õppust Krossi manitsussõnadest, et poliitikute rahastamisel oleks vaja rohkem läbipaistvust.

Ilja Zegelmani salaasi

Mõni aeg tagasi esitas Andmekaitseinspeksioon Tallinna linnavalitsusele taotluse saada teavet Linnakantslei töötajate tulemuspalkade kohta. Väidetavalt tehti seda kodanik Ilja Zegelmani (pildil) taotlusel.

Kuna taotlus lõhnas millegi kahtlase järele, siis andis Linnavalitsus selle asja kohtusse. Siis aga tuli pauk. Selgus, et mingit Zegelmani-nimelist inimest Tallinna ja vist üldse Eesti elanike hulgas ei eksisteerigi. Linnavalitsusele jäigi arusaamatuks: milleks oli vaja sellist tsirkust teha?

Salaasi tuli aga välja. Leidsime Postimehe ajakirjaniku Tuuli Kochi teabenõude, mis nagu kaks tilka vett oli sarnane Ilja Zegelmani taotlusega.

Nii ongi, et kui seni kutsuti Tuuli Kochi armsasti Tulkaks, siis nüüd nimetatakse teda auväärset Ilja Zegelmaniks. Ja mõned daamid, kes teda näevad, teevad niks ka!

Väljavõte Tallinna linnaapea Edgar Savisaare blogist 4. septembril

HIIBUSE NÄDAL

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde	urmi@kesknadal.ee	6 274 583
Uudistejuht Indrek Veiserik	indrek@kesknadal.ee	6 274 571
Toimetaja Tiit Maksim	tiit@kesknadal.ee	6 273 465

Toimetuse käsikirja ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

Edgari kohvik avab taas ukсед!

Tule Edgari kohviku avamisele kesknädalal, 18. septembril kell 18.00
Laulab Maarja-Liis Ilus

Kohvi ja värskaid pirukaid otse ahjust pakub Edgar ise! Igal nädalal teisipäevast laupäevani saab Edgari juures nautida kohvi kõrvale

- * mitmekülgset kultuuriprogrammi heade ja meelepäraste Eesti artistidega,
- * kuulata huvitavaid loenguid, avastada enda loomingulisust õpitubades,
- * osaleda ekskursioonidel,
- * unustada end luuleõhtutele,
- * keerutada jalga Edgari tantsuõhtutel,
- * nautida kodumaiseid filmiõhtuid,
- * kohtuda Tallinna valimisringkondade Keskerakonna kandidaatidega.

Kolmapäev on nagu ikka **KESKNÄDALA** päev! Igal kolmapäeval loosime külastajate vahel välja rahva poliitikalehe Kesknädal aastatellimuse.

Pühapäeval tähistab Edgar hingamispäeva, tee seda Sinagi! Kui aga on tuju ja tahtmist ka pühapäeval kohvikusse tulla, siis oled südamest oodatud. Kohvi pakutakse ikka.

Kohvik jääb avatuks iga päev kella 12.00–20.00.

Naljanumber nimega Eerik-Niiles Angotti-Sposato-Kross

IRL-i linnapeakandidaadi Eerik-Niiles Krossi kuulus, et Tallinn tuleb vabastada varastamisest ja vasimisest, on omapärane kontekstis, kus riigi õiguskaitsesüsteem on juba tosina aasta jooksul kogu oma jõu ja oskuse keskendanud pealinnale. Kross väidab ju oma üleskutsega, et õiguskaitsesüsteem pole justkui oma ülesandega hakkama saanud. Aga see polegi antud juhul peamine.

PRIIT KUTSER
Põhja-Tallinna linnaosa asevanem

Hoopis suurem nali on see, et sõtta vassimise ja varastamise vastu kutsuvad linnarahvast mees, kes on täielik vassimise, näppamise ja sahkerdamise etalon Eestis.

Kross – korruptsiooni meistrikläss

Korterite ärastamine endale, ühele varasemale IRL-i Tallinna linnapeale Tõnis Paltsile ja tänasele presidendile Toomas-Hendrik Ilvesele 1995. aastal kuulub Eesti korruptsiooniklassika varasalve.

Luurekoordinaatori tööst sai Kross 2000. a detsembris priiks ametikrediitkaardi isiklikuks tarbeks pruukimise puhkenud skandaali ajal (see oli Krossi muud tegevust arvestades muidugi vaid moosivargus). Peaminister Laar ei pidanud võimalikuks Krossi enam kaitsta, nagu ta tegi veel sama aasta alguses, kui sai avalikuks, kuidas Kross kasutas riigikantselei eelarvest ligi veerand miljonit krooni Keila-Joal ühe nn valitsussuvila kapitaalremondiks, kuhu hiljem

ise perega elama kolis.

Riigisuvilast suurem skandaal oli aga tulekul – Eesti Raudtee ärastamise üks peamine vedur oli ju luurekoordinaator Kross, kes helistas riigikantseleisti piirivalvesse ning käskis üle piiri lasta valenime ja võltsdokumentidega Antonio Angotti, rahvusvaheliselt tagaotsitava kriminaalkurjategija. Kunagises raudtee-erastamise farsis mängis oma rolli ka Giovanni Sposato, kes pakkus Angotti „esindatavale“ *Rail Estonia*’le erastamiseks raha. Teadmine sellest, kuipalju Kross oleks Angotti-Sposato afääri õnnestumise korral isiklikku kasu saanud, jääb luurajate Valhallasse.

Ärid abikaasadega

Oma esimese naise Cynthia Babski rahaga tegi Kross esimese äri – lasi 1992. aastal Harju tänava Kirjanike Maja pööningule ehitada endale korteri. Kooselu lõppemisel järgnes pikem kohtusaaga, millesse olid mässitud Eesti ja USA välisministeerium. Korteri jäi Krossile. Järgmise naise Terje (neiupõlvnimega Taa) sebis Kross tööle

Siseministeeriumisse, kus too hakkas pidama ka narkovastast võitlust. Naerukoht oli see, et USA-s relvasmugeldamisega vahele jäänud Terje eelmine elukaaslane oli suurekaliibriline narkoärikas Janek Klais.

Praegusest, Albaania juurtega abikaasast Mary Krossist (endise nimega Jordan) kirjutavad klantsajakirjad, et tegu on suure kunstniku ja dokumentalistiga. Arvestades Krossi keskmise abikaasa tausta, äratab esmalt tähelepanu Mary ligi 8-aastane elamine Tai-Birma piiril, mis on maailma oopiümikaubanduse üks keskusi. Kuna Krossi firma *Trustcorp* on nõustanud ka Albaania peaministri bürood, siis ei saa märkamata jääda seik, et vastavates edetabelites on just Albaania ja Kosovo konkurentsilt Euroopa enimkorrumpeerunud riigid. Huvitav, kas pole? Et miks on just Krossi ekspertiis seal nii hinnas?

Vargus ja riigirahadega mehkeldamine

Laiemale avalikkusele sai Krossile kuuluv Kõue mõis tuntuks Peoleo motellist varastatud

jahitrofeede eksponeerimisega „Pealtnägijas“. Peamiselt maksumaksja raha eest üles löödud mõis annab oma skeemidega silmad ette isegi presidendipere Ärmale. EAS-ilt sai Kross mullu mõisa koolituskeskuse rajamiseks 639 000 eurot. PRIA andis mõisas majutusosa väljaehitamiseks 156 000 eurot. 60 000 eurot sai Kross hiljuti Keskkonnainvesteeringute Keskuselt mõisapargi korrastamiseks.

Kõue mõisaga on Kross Eesti riigi kaukast välja imenud kokku 855 000 eurot. Pole paha! Krossi Iraagis tegutsemise ajal 2003–2004 tegutses seal ka Marko Rudi, kes vahistati Eestis USA nõudel 2008. aastal. Ta istus USA-s ligi kolm aastat kinni Iraagile pumbatud kosmiliste abirahade mittesihipärase kasutamise eest. Krossi tööks oli muu hulgas Iraagi julgeolekuasutuste loomisel sobivate inimeste leidmine. Kas ja kuidas võisid seal põimuda Krossi ja Rudi rajad, teatakse ehk jällegi vaid luurajate Valhallas.

Äritsemise kodumaaga
Gruusia kriisikommunikatsioo-

ni konsulteerimise äri lõppes Krossile täieliku fiaskoga, kui Gruusia sissetung Lõuna-Osseetiasse vallandas Venemaa pealietungi tervele Gruusiasale. Mart Laar kirjutab nüüd küll, et grusiinid olnud Lääne nõuandjatel halvad õpilased, kuid arvestades Krossi senist teenistust ei jää küll kahtlust, milles võis olla probleem.

Eestis pole asja tundvatele inimestele mingi saladus, et Kross oli riigireeturi ja NATO saladuste mahamüüja Hermann Simmi peamine protežee. Kuna Simm mängis end talle osavalt välja ägeda Savisaare-vastatena, siis Kross sättiski Simmi Eesti sõjasaladuste peamiseks valvuriks. Selline Eesti asja ajamine lõppes meie NATO-liitlaste sekkumisel Simmi jaoks Tartu vanglaga.

Kross ise oli samal ajal hinnatud nõuandjaks riikidele, keda huvitasid NATO-sse pääsemise saladused.

Kas see kõik kokku pole tõeline naljanumber ühe „isamaalise“ linnapeakandidaadi jaoks???

TERANE MÕTE

„Tallinna arengu seisukohalt ei oma ei mupo tegutsemise vorm ega TTV olemasolu tähtsust. Lasteaedade probleem laheneb – ka siis, kui linn midagi ei teeks – katas-troofilise demograafilise olukorra tõttu hiljemalt aastaks 2017.“

JAKKO VÄLI 31. augusti Õhtulehes – „Tallinna vabastamine ehk uue aja kangelased“

TERANE MÕTE

„Aidma sõnul on sellise olukorra põhjuseks, et Ida-Viru linnades mõjub vene keelt kõnelevatele inimestele peaminister Andrus Ansip pärast 2007. aasta pronksiöö sündmusi endiselt kui punane rätik, ja seetõttu ei taha paljud inimesed ka Reformierakonna nimekirjas kandideerida.“

Artikkel „Reformierakond ei lähe Ida-Viru linnades startigi“ 6. septembri Postimehes, kus Riigikogu liige ja Reformierakonna Ida-Viru piirkonna esimees Rein Aidma (pildil) põhjendab reformierakondliku poliitika krahhi – valitsuspartei ei pane ühe maakonna suuremates linnades välja ühtki oma valimisnimekirja.

TERANE MÕTE

„Tundeline küsimus „Kuhu kadus kõik see armastus?“ kõlaks tänapäevaste nooreestlaste asjalikus keeles „Miks see suhe lõppes?““

Keeleteadlane ja ühiskonnategelane MATI HINT arutleb 3. septembri Sirbis vana ja noore põlvkonna keelepruugi ning mõistete üle essees „Nõukogude aeg ja väärtused“.

Keskerakond – usaldusväärse

Mida rohkem meid ahistatakse, seda tugevamaks me saame; mida suuremat segadust meie sekka püütakse külvata, seda kindlamaks meie meel muutub; kui meid kiusatakse taga, siis seda rohkem me üksteist toetame – just sellised meeleolud valitsesid 7. septembril Tallinna Lauluväljaku Klaassaaalis peetud Keskerakonna XIV kongressil, millest võttis osa rohkem kui 900 inimest.

INDREK VEISERIK

„Keskerakonna loosung nendel valimistel on „Töötab!“, mis, ma usun, meeldib inimestele seepärast, et meie pakutavad lahendused probleemidele töötavad,“ rääkis Keskerakonna esimees Edgar Savisaar oma ettekandes. „Omavalitsustes, kus me oleme võimul ja saame oma poliitikat ellu viia, oleme seda mitmekordselt tõestanud – luues töökohti üle maa, langetades hindu ja kaitstes vähekindlustatud inimeste ning eakate huve.“

Hinnad sõltuvad poliitilistest otsustest

„Meid tahetakse veenda selles, et hinnad ja töökohad ei sõltu poliitilistest otsustest, kuid me lepime kokku, et kuni valimiseni jäänud kuu aja jooksul kasutame iga võimalust, iga rahvakohtumist, iga minutit ja tundi, et see vale tagasi lükata,“ rääkis Savisaar.

„Tuletage meelde sotsiaalseid töökohti, mida valitsuse ministrid naeruvääristasid, kuid mis andsid tuhandetele inimestele võimaluse teenida mingitki palka. Tuletage meelde, kuidas korraldasime tööbörse, kus viisime kokku töötajaid otsivad ettevõtted ja tööd otsivad inimesed. Oleme saanud müügile odavamad ravimid ja kaotanud tallinlastel tasu ühistranspordi eest. Järelikult saab ikka küll üht-teist ära teha!“

Fraktsioon taastas töövõime kiiresti

Erakonna Riigikogu fraktsiooni esimees Kadri Simson tunnistas sõnavõtus, et tema enesetunne on praegu parem kui kaks aastat tagasi. Keskerakonna toetus on suur ja üha rohkem on Eestis neid, kes jagavad Keskerakonna vaateid.

Simson sõnas, et nii aktiivsuse kui ka mõjukuse poolest on Keskerakonna fraktsioon endiselt suurim opositsioonijõud Riigikogus, vaatamata viie liikme lahkumisele „akna alla“. Ta tunnustas fraktsioonikaaslast selle eest, et nad võtsid Keskerakonna fraktsioonist lahkunud rahvasaadikute töö enda kanda.

„Need kaks ja pool aastat on olnud keerulised nii Eestile kui ka Riigikogule. Vastupidiselt peaministri erakonna lubadusele viia Eesti viie rikkama Euroopa riigi hulka on meie osaks saanud suurim hinnatõus eurotsoonis ja kohustus maksta osamakse end lõhkilaenanud eurotsooni riikide abipaketitesse.“

„Keskerakonna ettepanekud elektrienergia langetamiseks ja toasooja käibemaksu vähendamiseks hääletatakse aga järjekindlalt maha. Paratamatult jääb mulje, et hinnatõus on valitsusele meelepärase, sest kõrgemale hinnale lisatud käibemaks aitab täita riigieelarvet, ja siis saab raporteerida Eesti eduloost,“ märkis Simson.

Ärme laseme neid ülbikuid all-linna ülbitsema!

Keskerakonna noortekogu esimees Tõnis Mölder tõstis oma sõnavõtus esile erakonna kampaania „Tule meiega!“ olulisust. „Selle käigus käisime läbi kõik maakonnad. Kohtusime inimestega otse ja vahetult, mis jättis meie tegevusest hea mulje,“ märkis Mölder.

Ta kutsus inimesi üles osalema 10. oktoobril toimival protestiaktisioonil, mil moodustatakse Ringkaitsering ümber Toompea.

Mölder sõnul on inimestel vaja tulla tänavatele ja näidata oma meelust. Ta hoiatas, et Keskerakonna konkurendid on parteile juba medali kaela riputanud. Mölder väitel ei tohiks keskerakondlased olla sotsidega sarnaselt naiivsed, kuna viimased harjutavat juba 2015. aastal esseisvat valitsuse moodustamist.

Ringkaitsering pühendatakse sellele, et paremerakondade poliitika ei saaks tulla Tallinna elu ära rikkuma.

„Ärme laseme neid ülbikuid all-linna tulla ülbitsema!“ rõhutas Mölder.

Kesk toob riigi raskustest välja

Aastakümnete jooksul on Keskerakond üle elanud suuri pereheitmisi ning pidanud pareerima teravaid ja ka alatuid rünnakuid. Siinkirjutaja hinnangul võib kindlalt väita, et tänu suurepärasele karastusele on see erakond muutunud Eesti usaldusväärseimaks poliitiliseks brändiks, samal ajal kui konkurendid, eriti valitsusparteid Reformierakond ning Isamaa ja Res Publica Liit vaevlevad madala populaarsuse all ja püüavad oma poliitikuid peita erinevatesse valimisliitudesse.

Perfer et obdura; dolor hic tibi proderit olim – ole kannatlik ja vastupidav, ühel päeval osutuvad need kannatused sulle väga vajalikuks. Vanad roomlased eesotsas luuletaja Ovidiusega teadsid, mida räägivad, ja rääkisid, mida teadsid.

Keskerakond on korduvalt suutnud rasked ajad üle elada. See on kapital, mis paneb uskuma, et ta suudab ka riigi kriisiaegadest välja vedada.

Toimetuselt: Edgar Savisaare täispikka kõnet loe Kn kodulehelt!

KESKERAKOND TÖÖTAB: Keskerakond on pikima ajaloo, aga ka keeruka saatusega partei. Põhiline on

VALLAVANEM: Aivar Tubli Järvamaalt, Roosna-Allikult.

TÄNUKIRI: Jõhvi vallavolikogu esimees Kaarel Pürg.

MEIE HÄÄLETAME TSENTRISTIDE autorid ja esitajad Vladimir Adaritsev ja

MUHELEVAD: Raskekahurvägi Mihhail Stalnuhin ja Mailis Reps, ning paremal esimest korda juhatusse valitud Siret Kotka Väike-Maarjast.

MOSKVA KÜLALINE: Andrei Klimov koos Vladimir Velmaniga.

LÄTI DELEGA lõunanaabreid j

im poliitiline bränd

Foto: Heimar Lenk

liikmete töökus, püsivus ja usk oma ideaalidesse.

KESKERAKONNA LAULUD: eestikeelne laul, autor Riho Rõõmus (vasakul, torupilliga). Esitasid Erich Krieger, Neeme Lall jt.

POOLT! Kõlab venekeelne laul, Andrei Pokutnõi.

TSIOON: Rohkearvuliselt esindatud uhendas Daisy Järva (kükitab ees).

Hea mõttekaaslane!

Tallinnas Keskerakonna XIV kongressil valiti 14-liikmelisse juhatusse ka mind. Soovin tänada kõiki erakonnaliikmeid, kes minu poolt hääletasid, ja luban, et võite alati oma murede ning ettepanekutega minu poole pöörduda. Mulle saab kirjutada kas e-postile Jyri.Ratas@riigikogu.ee või postiaadressil: Riigikogu, Lossi plats 1a, 15165 Tallinn.

Soovin ühtlasi väga tänada minu kandidatuuri üles seadnud piirkondi (Harjumaa, Hiiumaa, Ida-Virumaa, Jõgevamaa, Järvamaa, Mustamäe, Narva, Nõmme, Põlvamaa, Pärnu linn, Pärnumaa, Raplamaa, Saaremaa, Valgamaa), Jõgeva valla osakonda ning erakonna Seenioride Kogu ja Naiskogu.

Ilusat sügise jätku ja edu valimistel!

Jüri Ratas, Riigikogu aseesimees, Keskerakonna juhatus liige, Keskerakonna Omavalitsuskogu esimees

LEMMIKUD: Deleagaatidelt enim toetust said esimees Edgar Savisaar, Jüri Ratas, Kadri Simson, Priit Toobal.

TULEVIKU TEGIJAD: Tiit Terik Piritalt ja Oliver Liidemann Viimsist.

Keskerakonna uus juhatus

7. septembril valiti Keskerakonna esimeheks tagasi Edgar Savisaar ja ametisse asus uus juhatus.

14-liikmelisse juhatusse valiti 36 kandidaadi seast Jüri Ratas (583 häält), Kadri Simson (555), Mailis Reps (432), Priit Toobal (421), Enn Eesmaa (296), Aivar Riisalu (271), Marika Tuus-Laul (260), Kalev Kallo (234), Siret Kotka (228), Aadu Must (227), Arvo Sarapuu (219), Taavi Aas (221), Ester Tuiksoo (217), Yana Toom (171).

Kolmest aukohtu esimeheks kandideerinust sai enim hääli senine aukohtu juht Kalle Klandorf.

Erakonna aseesimeestena jätkavad esimehe ettepanekul Kadri Simson ja Enn Eesmaa. Fotod: Urmi Reinde ja KE arhiivist

Leps: Reformierakonnal puudub õigus valimistel osaleda

Selle, et Reformierakonna eelolevatest valimistest osavõtu seaduslikkus on kahtluse all, sõnastas oma lühisõnavõtus Keskerakonna kongressil õigusteadlane Ando Leps. Ta meenutas kevadel Reformierakonna juhatus e-valimiste käigus lahvatanud enneolematut pettust, mis tema hinnangul kinnitab ka Riigikogu praeguse koosseisu, valitsuse ja Vabariigi Presidendi mitte-legitiimsust.

Kuna e-hääletuse puhul on tegemist lauspettusega, mida ei kasutata üheski riigis maailmas, pole Riigikogu XII koosseis ja vabariigi valitsus Lepsi arvates legitiimsed. Ja kuna Riigikogu koosseis ei ole legitiimne, siis polnud legitiimsed ka Vabariigi Presidendi valimised 2011. aastal. Kõik see on asetanud Eesti rahvusvahelises suhtlemises naeruväärsesse olukorda, väidab Leps. Ta süüdistab tekkinud situatsioonis eeskätt peaminister Ansipit ja endist Vabariigi Valimiskomisjoni esimeest Heiki Sibulat.

„Loomulikult oli sellest eluliselt huvitatud ka Ilves, sest ilma e-hääletusega ei oleks ta saanud uuesti presidendiks,“ rõhutab Leps. Õigusteadlase sõnul rikuti Riigikogu valimistel 2011. aastal e-hääletusega põhiseaduse paragrahvi 60 sätet „...valimised on üldised, üheaolised ja otsesed. Hääletamine on salajane“.

Reformierakonna juhatus e-valimiste pettust meenutades peatus Leps Harju maakohu hiljutisel otsusel, milles kohtunik Parrest jättis rahuldumata Reformierakonna määruskaebuse kohtunikuabi otsuse peale – mitte kanda äriregistrisse 25. mai üldkogul valitud Reformierakonna uut juhatus.

„Ja nüüd kõige tähtsam – kohtunik pidas seadusele mittevastavaks Reformierakonna sisevalimistel elektrooniliste hääle-

Leps

Kuna Reformierakonnal juhatus puudub, siis otsuseid saab vastu võtta ainult erakonna esimees ainuisikuliselt.

Erakonna esimees Ansip ei saa aga ilma juhatus otsusega esitada erakonna kandidaatide nimekirju eelseisvateks kohalike omavalitsuste valimisteks.

tamisviiside kasutamist, mida erakond on sisevalimistel juba aastaid teinud, mis omakorda tähendab, et erakonna üldkoosolek saab vastu võtta otsuseid vaid üldkoosolekul. Reformierakond teostas hääletamist aga väljaspool erakonna üldkoosolekut. Järelikult on Reformierakond, kes on „uhke Eesti üle“, teadlikult hiilinud seadusesätetest mööda.“

Lepsi sõnum on, et vastavalt kohtuotsusele puudub Reformierakonnal hetkel juhatus. See aga tähendab, et vana juhatus volitused on tähtajaliselt lõppenud, kuid uut juhatus ei ole.

„Järelikult on tekkinud olukord, kus Reformierakond kohalike omavalitsuste valimistel ei saagi oma kandidaate valimiskomisjonis registreerida, kuna just juhatus peab kinnitama kandidaatide nimekirjad. Kuna Reformierakonnal juhatus puudub, siis otsuseid saab vastu võtta ainult erakonna esimees ainuisikuliselt. Erakonna esimees Ansip ei saa aga ilma juhatus otsusega esitada erakonna kandidaatide nimekirju eelseisvateks kohalike omavalitsuste valimisteks,“ selgitas Leps.

Lühidalt – Lepsi hinnangul puudub Reformierakonnal juriidiline alus seada kohalike omavalitsuste valimistel üles oma kandidaate, vaatamata sellele, et erakonna kaebus ringkonnakohtus on alles läbivaatamisel. **Kn**

Tallinn 10130
Toom-Rüütli 3/5, Kesknädal

Veasignaale ei tohi eirata

Riik on täiesti vaadeldav automaatjuhtimissüsteemina: siin on täiturorgan, plaanitud suunast kõrvale kaldumist fikseeriv veasignaali-organ ning tagasisideahel, mis viib täiturorganisse veasignaali, millele see reageerib tegevuse muutmisega veasignaali vähendavas suunas.

Paide arvamusefestivali taolisi kokkutulekuid ja muid rahvalgatusi meie majanduse ja ühiskonnaelu probleemide väljaütlemiseks on olnud palju ning nendel aset leidnud väljaütlemisi arvukalt – need kõik ongi süsteemi veasignaali. Ka tagasisideahela võib leida: meedia, muud kirjallikud ja suulised avaldused, mis avalikult kajastavad veasignaale.

Kuid täiturorgani reageerimine nendele signaalidele meil puudub – valitsuskolitsiooni eesmärgiks on võimule saada ja võimule jääda, mitte aga adekvaatselt reageerida veasignaale.

Sest meie rahval ei ole reaalselt seadusemuudatuste algatamise võimalust. Pole meil ka rahvaesindajate tagasikutsumise mehhanismi, ehkki mõlemad on mitmetes riikides olemas. Meil on liiga kõrge (5%) künnis Riigikogusse pääsemisel ja uue erakonna registreerimiseks vajalik liikmete arv (1000) on liiga suur. Niimoodi on senised valitsuskolitsioonid seaduslike tõketega oskuslikult blokeerinud neid välja vahetada püüd-vate rahvaliikumiste võimalused muudatusi teha.

Nii lihtne see ongi – mitte ideedest ei ole puudus, vaid juhtimissüsteem ei tööta õigesti!

Eestis läheb praegu vaja hoopis protseduuri, mille abil või sunnil juhtimissüsteem hakkaks reageerima veasignaaliidena välja toodud infole. Edasi ei vii lihtsalt ikka ja jälle praegugi teada olevate veasignaaliidide uuesti ülekoormamine avalikel foorumitel, “jääkeldrites” või muudes mõttekodes ning ajurünnakutel.

Ja see realiseerimist vajav protseduur on niisugune:

a) Valimiskord, kus erakonnal ei ole vajadust ja pole ka võimalik (mitte lihtsalt pole keelatud!) valimispropagandaks kulu-tada piiramatu suurusega summast, millega praegu blokeeritakse uute erakondade areeniletulekut. See valimiskord realiseeruks, kui valimisagitatsiooni tohiks teha ainult kandideerijatest sõltumatu ja avalikkuse kontrolli all olev organ. Erakondade valimiskulutuste kontroll on ju jõuetu, ja lisaks toimub peale valimisi, seega jäädes vaid kriitika tasemele;

b) Uued valimised, mis paneks paika veasignaaliididele ausalt reageerivad uued valitsus- e. täiturorganid. Siin ei tohi mitte keegi enam olla passiivne – iga kodanik tundku vastutust valimiste tulemuse eest ja osalegu valimistes, toetades muudatusmeelseid ja hoolivaid kandidaate.

Eino Väärtnõu, Tallinn

Sõit astelpajuaeda

Meie veteranideklubi pani augustikuule punkti väljasõiduga astelpajumarju korjama. Korje Aare Milleri istanduses õnnestus igati. Ka ilma-taati oli meie poolt, kinkides 31. augustiks ilusa suvepäeva. Aarega, kes on meie erakonna-kaaslane, ajasime juttu ka tema kodupaiga Räni küla inimeste tegemistest ja muredest.

Algul oli meil istanduse-omanikuga kokkulepe, et 50% korjatust saame tasuta endale – korjamise eest. Kui kohale jõud-sime, oli Aare meil vastas oma uue tootega – karpi villitud astelpajujoogiga – ja üllatas meid sellega, et võime kõik korjatu endale võtta. Kui olime marjanoppimise lõpetanud, saime omahinna eest kaasa osta uut jooki ja

Aare Miller ja Aare Metsjärv.

astelpajumüslit. Mõned otsid oma koduaia jaoks astelpajuistikuid – see tervislik marjakultuur on Eestis muutumas üha populaarsemaks.

Sõites mööda Põltsamaa külje all olevast Sõpruse pargist, teeme alati peatuse, sest sinna sai meil kuus aastat tagasi istutatud tammepuu, mis on jõudsalt kasvanud. Paljudel puudel selles pargis on plaadid istutajate nimedega. Ka meie tamm vajaks tähistamist, et tee sinna ei ununeks ja me tulevikus oma puu ikka ära tunneks.

Koju jõudsimel heatujuliselt, rõõmsate ja õnnelikena.

Aare Metsjärv, klubi Keskpäev president, Tallinn-Haabersti

Meenutus: VIIMNE RAKETT

Läänemere septembrilained leinavad: 1941, 1944, 1994, 1997...

11. septembril 1997 hakkas 22 hulljulget noort meest – Balti rahuvalvepataljoni staabikompanii luurerühma liiget -- Harjumaal Kurkse väinas sammuma läbi mere. Käsk oli kulgeda mööda madalikku Suur-Pakri saare lõunatiipust mandrile Kurkse sadama suunas. Päästeti neist vaid kaheksa -- sõdurite

appikarjeid kuulnud sadamatöötajad kiirustasid neile paadiga appi. 14 rahuvalvaja surm oli Eesti kaitseväge taasiseseisvusa suurim kaotus. Septembris 1998 püstitati hukkunute mälestuseks Kurkse sadamasse mälestuskivi. Ränkadest päevadest pärinevad järgmised read:

Viimne raket pilvetaguses puistamas tähti
Imet või surma veel oodata vaid
Pime koodimees meestele pidamas jahti
Kadunud jalge alt liivik ja kivine kai

Vaikides kaovad mu sõbrad tintmusta vette
Tummad on männid, kus lõppemas vahune piir
Lootuse kõiega väsinud käed seotud kätte
Umbpilves kadunud viimnegi päikesekiir

Kiirsõustus merd murdes kaotajaks jääme
Külmunud kehades lõpuni kasutatud jõud
Ristitee altarilt kibedat lunastust joome
Hüvasti, Eestimaa taevast ja kodune õu!

Kuulsuse sära me ealeski otsinud pole
Kivine kangur on olnud me rännete tee
Vendluse vaimus me tõde ja vajumus vale
hingede kaaludel alasti Jumala ees

VADIMEES

Vello Raja, Rakvere

Eesti rahvastikuprobleemi lahendamiseks

Kohalike valimiste eel peaks iga erakonna valimisplatvormis sisaldama eestlaste iibeprobleemi lahendus.

Kuidas tagada, et eestlaste arvukus Eestimaal ei väheneks, vaid kasvaks. Sest Eestimaa looduskeskkond ja maavarad võimaldaks rahvaarvu mõistlikus tempos mitmekordistada. Lahenduseks ei saa olla valitsuse plaan Eestimaa territooriumi vähendada välismaalastele mahamüümisega ega Tartu rahulepinguga määratud piiridest loobumine.

Rahvaarvu ei kasvata ühe ega paari aastaga.

Meil on hea kogemus lähiminekuvikust, aga minevikukogemus on täppisteadus, mis peab jõudma iga inimeseni. Peaminister ja president kaasa arvatud. Eesti rahva sotsialistlik arengute ENSV päevil korvas kõik sõjajärgsed inimkaotused umbes 40 aastaga ja

viimane kümme aastat andis eestlaskonna tugeva juurdekasvu. Kapitalismi restaureerimine uues Eestis Vabariigis aga viis rahvaarvu järsule langusele, sest rahva materiaalne ja sotsiaalne kindlustatus iga aastaga halvenes ning naised ei riskinud enam lapsi saada. Lootusetus kestab senini ja ikka süveneb. Lisandunud on massiline väljaränne – põgenetakse vaesus-est. Riigipoolse lastetoetusega ei saa sõnnuks isegi kass. Paljulapseliste perede olukord halveneb iga aastaga kõrge inflatsiooni ja hinnatõusude tõttu. Nälgjas ja vaesuses kasvanud laste tulevik on tume.

Hädasti on vaja riigireformi, mis taastaks rahvuse väärkuse ja tuleviku kindluse. Pole väärikust rahval, kes kerjab toitu, riietub Euroopa ära visatud või kantud kaltsudesse ja peab luksuseks vanade autode omamist. Kui Euroopa Liidu seadusandlus sel-

list pöret ei luba, siis tuleb EL-ist lahkuda, taastada riigi sõltumatus ja rahvusvahelise kohtu kaudu nõuda kompensatsiooni meie ENSV-aegse majanduse laostamise, laastamise ja hävitamise eest, samuti ka ebaausa konkurentsi pealesurumise eest. Ebaaus konkurents jätkub senini ja pole lootustki, et see kaoks. On häbiväärne, et sajaneid kestnud tugev põllundus- ja karjakasvatuse-maa ei toida ära isegi EV ajal veerandi võrra kahanenud elanikkonda. Lapsed ja vanurid on kas nälgjas või virelevad toimetulekupiiiril. Uskumatu, et meie riik kerjab häda(nälja)abi EL-ist! Investeeringud majandusse on nn projektipõhised, õigemini, kerjatud EL-ist. Lisaks peame ülal pidama projektkirjutajate armeed ja investeringuraha kasutamise kontrolli arvukaid ametnikke.

Tuleviku rahvastikupoliitika

tuleb juba nüüd paika panna.

Kõik algab ning lõpeb pensionisüsteemi ja lastetoetustega. Milleks maksta riigipensioni lasteta inimestele, kui nad eluajal pole maksanud lastetulumaksu? Korjaku ja talletagu endale pension omateenitud palgast, aga ärgu lootku paljulapselise pere laste tööle! Ammu on teada, et ühe lapse üleskasvatamise kulu on umbes võrdne ühepereelamu ehitamisega. Lastetutel pole tavaliselt ette näidata sündimata laste arvel elamuid ja kinnisvara; enamik neist saab kiidelda rohkelt tarbitud ühiskondlike hüvedega ja välisreisidega sooja päikese alla.

Rahvale annab kindlustunde arvukas järelepõlv

ja toodetud väärtuste võrdne jaotumine kõigi laste vahel. Võrdus peab kehtima kõigi laste suhtes, olenemata vanemate materiaalsest seisundist. Koolivorm ja tasuta

õppevahendid teevad hariduse andmise odavamaks lastevanemate jaoks ning suruvad lapsed võrdse raamidesse. Iiveldama ajavad nüüdisaegsed ponnistused lapsi eristada riietuse ja kaunistamise kaudu, aga mitte teadmiste põhjal; lastelgi kujuneb soov eristuda vastavalt vanemate rahakoti pakusele. Lapsed tuleks suruda demokraatia raamidesse ka koolivägivalda ohjeldamiseks.

Kordan: rahvuse päästmiseks on vajalik korrastada pensionisüsteem, tagada töötajate (emad ja isade) materiaalne kindlustatus. Kui vähelapselised või lastetud, samuti samasooliste kooselu-paarid tahavad olla riikliku pensionisüsteemi osalisel, tuleb neil tasuda lastetulumaksu kogu tööaja ja pensionipõlve ajal.

Maamees

(Kirjasaatmu toimetusel teada.)

Euroopast

HÜVASTI, HEAOLU!
Euroopa heoluriikide elatustase kipub analüütikute ennustuste järgi minema tagasi-pöördumatusse langusse, kui ei muudeta sõjajärg-seid trende – kõrged palgad, suured pensionid, märkimisväärsed toetused ja maksusoodustused, ning mis põhiline – väike iive ning samal ajal islami-maailmast tulevate uus-elanike piiramatu sissevool. Kas hellitatud eurooplastel õnnestub pensioniiga veeta sooja mere ääres, on üha rohkem küsitav.

Algus esilehel

Uudiseid majanduskriisi lõppemise kohta ei saa võtta kuigi tõsiselt.

Intellektuaalset kriisi tõestab see, et oma majandusprobleemide lahendamiseks, nii kummaline kui ka pole, on EL kavandanud vähemalt 75 miljoni sisserändaja vastuvõtmise lähi ajal. Immigratsiooni-seadused on aga ühetaolised, ja nii pole ime, et loodetud haritud ja kultuurse sisserände asemel Ida-Euroopa vaesema-dest riikidest on senised tulijad olnud vaid kõige probleemse-matest islamimaadest. Euroopa oma kodanikud aga lahkuvad üha intensiivsemalt USA-sse, Venemaale ja Kanadasse.

Euroopa põliselanik-kond frustreritud

Kasvatav frustratsiooni Euroopa riikide põliselanikkonnas on juba aastakümneid tekitanud eurooplaste mentaalselt ja kultuuriliselt vaenu-liku kontingendi migratsioon. Tagajärjek on kogu rahvas-tiku allakäik, narkomaania, kuritegevuse ja varimajan-duse kasv. Inimestevahelise võõrandumise tendents ilmnes Euroopas juba 1960. aastatel, kui pereemad hakkasid väike-laste kõrvalt töö käima ja inimeste omavaheline suhtle-mine muutus järjest formaal-semaks. Kristlikud perezidemed hakkasid kaduma. Praegu maksavad oma laste kasvatamise kõrvalt tööl käi-vad pereemad kinni migran-tidest suurperede jõudeelu.

Sakslased on näiliselt püüdnud migratsioonist põhjustatud olukorda kontrolli alla saada, kuid vastavad meetmed on suunatud vaid migrantide õiguste suurendamisele. Sisserändajate “kohvris” kaasa toodud kultuurišokk tekitab põhielanikkonnas stressi, mistõttu lapsi ei sünnitata. Sisserändajad pole elamistingi-muste suhtes nõudlikud ja nende seas on sündivus kordi suurem kui põhielanikkonna hulgas. Inglismaal on põhielanike seast pärit alaealisi juba tunduvalt vähem kui sisse-rännanute hulgas.

Rahvastikuprognoside kohaselt on aastaks 2050 Euroopas

saamas kiratsev islamimaa

valget põhielanikkonda alles vaid kuni 10%. Euroopast on saamas suur kiratsev islamimaa.

Migratsioon toob kaasa probleemid

Kuna probleemsetest islamimaadest tulijad vihkavad euroopalikke väärtusi ega ole siinses kultuuriruumis suuteelised adapteeruma, siis pressitakse neid avalikul survele edasi mitte ainult meie Baltikum, vaid ka Ukrainasse ja Moldovasse. Koos siserändajatega tulevad "kohvriga" kaasa ka probleemid. Näiteks Venemaa kardab islamifašismi levimist oma piiride lähedale, sest oma maine arvukas moslemitest elanikkond on seni olnud riigi-

et islamifašismi Trooja hobune on alustanud siin oma hävitus-tegevust.

Poliitikud realsust ei tunnista

Kuidas reageerivad olukorrale Euroopa juhtpoliitikud? Vastus: Euroopa oma näo kaotamist ei ähvardavat miski; sisse-rändajad on valdavalt seadusekuulekad ja nende diskrimineerimist tuleb takistada, usulisi ekstsesse aga tuleb vaadelda üksikjuhtumitena.

Samas on migrantide sissevool juba kaotanud Euroopa näo. Kogu EL-i ulatuses on moslemitest migrantide osatähtsus 10% elanikkonnast, olles kohati kuni 50 protsenti. Katastroofiline on olukord

niigi kohati üle 20%, mitmes riigis aga veelgi suurem. Prantsusmaal on ametlikult töötuid pidevalt üle 8 miljoni, kusjuures iga neljas töötu on alla 25-aastane. Saksamaa ja Prantsusmaa piiril on pühapäevaõhtuti piiriületajatest suured järjekorrad, sest kümned tuhanded prantslased käivad Saksamaal tööl.

Kui nii kõrge tööpuuduse juures räägivad poliitikud ja tööandjad vajadusest sisse tuua miljonites "tööjõudu", tekib küsimus nende inimeste võimekusest oma riigi elu ja majandust korraldada. Kui majandust töötab ainult rahaga mõõdetava kasumi nimel ja kui valitseb pelk huvi saada riigikassasse üha rohkem maksuraha vaid sel moel, siis on ju

FEJA RÄIM:
Praegu maksavad Euroopa töötavad pereemad oma laste kasvatamise kõrvalt kinni migrantide suurperede jõudeelu.

truu ja rahumeelne. Mõistagi on Venemaa sunnitud oma julgeolekut militaarmeetmetega kaitsma, mida kahjuks meie oma kõvalaualised poliitikud ei taha kuidagi tunnustada.

Migratsioon kolmanda maailma maadest on võtnud sellise ulatuse, et EL on mitte ainult majanduse, vaid ka oma rahvastiku sotsiaalse ja kultuurilise arengutaseme poolest muutumas üheks kõige probleemsemaks kolmanda maailma osaks. Riiklikul tasemel on see tendents jäänud märkamata, sest harimatud poliitikud ei suuda ülitähtsat teavet info-tulvast eristada. Viimasel kahekümnel aastal on EL-is inimeste reaalne elatustase üha langenud ja sotsiaalne rahulolematumus kasvanud. Pogrommid ja kasvav vägivald Euroopas annavad tunnistust,

Luksemburgis, kus migrante on pool elanikkonnast, ja Šveitsis on kolmandik elanike sisse-rändajad. Kuid ka 14% "prantslasi" on tegelikult migrantid, kes avalikult vihkavad prantsuslikke väärtusi ja kel polegi ei eeldusi ega soovi Euroopasse integreeruda.

Kas EL-i poliitikutel on tõsine intellektipuu? Miks nad riskivad ega üritagi migratsiooni peatada?

Nad vastavad, et EL-il polevat alternatiive, sest oma rahvastik vananeb ning vajatakse töötajõudu. Sisse-rändajad on aga valdavalt täielikult kirjaoskamatud, tööalase kvalifikatsioonita ega kavatsegi töötada ega õppida.

Teisalt on EL-is tööpuudus

selge, et olukord on hukatuslik – riiki juhib inflatsioon ja ühiskonna sotsiaal-majanduslik õitseng on asendatud vaid rahalise kasumi fantoomiga. Sotsiaalne areng eeldaks hoopis materiaalse baasi eelistamist, kuid seda ei tunnustata. EL-i riikidele peale surutud kulutused halvavad draamatiliselt riikide majandust. Maksimaksjate raha ei kasutata oma ühiskonna huvides otstarbekalt.

Kõige masendavam kogu loo juures on, et ka meie, eestlased, töötame tegelikult siin ja praegu just sellise süsteemi heaks. Toompea poliitikutel pole jätkunud vastustustunnet ei oma rahva ega oma isiklike laste tuleviku ees.

14. septembril saab 10 aastat päevast, mil Eesti hääletas referendumil Euroopa Liitu astumise poolt.

TALLINNA TV 16. – 22. SEPTEMBER

ESMASPÄEV, 16.09

08:00 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
08:15 Pühapäevate*
09:00 Draamaseriaal. Viis täni*
09:45 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
10:00 Dokumentaalfilm. Metsik Saksamaa 2/4. Mäed*
10:50 Kultuurimeeter*
11:35 BBC krimiseriaal. Surm Paradiisis 2/16*
12:30 Pillimeeste klubi*
13:30 Keskkonnapäev*
14:00 Info TV
15:00 OTSE: Ülekanne Riigikogust
18:00 TÄNA. Uudised
18:15 Draamaseriaal. Armuleek*
19:00 TÄNA. Uudised
19:15 Terve tervis*
19:40 TeTeVeke. Minu lemmikloom
20:00 TÄNA. Uudised/Valimised
21:00 Ühistegevuse pooltund
21:30 Valimised 2013. Sihtmärk Tallinn. Mart Helme*
22:00 Hullumeelsus (USA 2008)
23:35 TÄNA. Uudised/Valimised*
00:35 Draamaseriaal. Armuleek*
01:20 Terve tervis*
01:45 Ühistegevuse pooltund*
02:15 TÄNA. Uudised/Valimised*
03:15 Valimised 2013. Sihtmärk Tallinn. Mart Helme*
03:45 Info TV

TEISIPÄEV, 17.09

08:00 TÄNA. Uudised/Valimised 2013*
09:00 Draamaseriaal. Armuleek*
09:45 Ühistegevuse pooltund*
10:15 Terve tervis*
10:40 TÄNA. Uudised/Valimised*
11:40 Valimised 2013. Sihtmärk Tallinn. Mart Helme*
12:10 Hullumeelsus (USA 2008)*
13:45 Ülekanne Riigikogust*
17:05 Ühistegevuse pooltund*
17:35 Terve tervis*
18:00 TÄNA. Uudised
18:15 Draamaseriaal. Armuleek 176/304
19:00 TÄNA. Uudised
19:15 Päevakava
19:35 TeTeVeke. Minu lemmikloom
20:00 TÄNA. Uudised/Valimised
21:00 Vaba mõtte klubi
22:00 Pühad on parimad
23:40 TÄNA. Uudised/Valimised*
00:40 Draamaseriaal. Armuleek*
01:25 Päevakava*
01:45 TÄNA. Uudised/Valimised*
02:45 Vaba mõtte klubi*
03:45 Info TV

KOLMAPÄEV, 18.09

08:00 TÄNA. Uudised/Valimised*
09:00 Draamaseriaal. Armuleek*
09:45 Vaba mõtte klubi*
10:45 TÄNA. Uudised/Valimised*
11:45 Nõukogude Eesti*
12:00 OTSE: LV Pressikonverents
12:30 Päevakava*
12:50 Pühad on parimad*
14:30 Info TV
16:30 Vaba mõtte klubi*
17:30 LV Pressikonverents*
18:00 TÄNA. Uudised
18:15 Draamaseriaal. Armuleek
19:00 TÄNA. Uudised

19:15 Meedia keskpunkt
20:00 TÄNA. Uudised/Valimised
21:00 Päevakava*
21:20 Valimiste aeg
22:05 Pariis, ma armastan sind
23:55 TÄNA. Uudised/Valimised*
00:55 Meedia keskpunkt*
01:40 Draamaseriaal. Armuleek*
02:25 TÄNA. Uudised/Valimised*
03:25 LV Pressikonverents*
03:55 Info TV

NELJAPÄEV, 19.09

08:00 TÄNA. Uudised/Valimised 2013*
09:00 Draamaseriaal. Armuleek*
09:45 Meedia keskpunkt*
10:30 TÄNA. Uudised/Valimised 2013*
11:30 LV Pressikonverents*
12:00 Valimiste aeg*
12:45 Pariis, ma armastan sind*
14:35 Info TV
16:45 Poliitika õhtukool. Eesti demokraatia allakäik*
17:15 Meedia keskpunkt*
18:00 TÄNA. Uudised
18:15 Draamaseriaal. Armuleek
19:00 TÄNA. Uudised
19:15 Eesti Golf 2013
19:45 Nõukogude Eesti*
20:00 TÄNA. Uudised/Valimised 2013
21:00 Rahvakonverents Nõmmel ja Lasnamäel
21:30 Dokumentaalfilm. Hitler 3/6. Väljapressija
22:25 Tyson (USA, 2008)
23:55 TÄNA. Uudised/Valimised 2013*
00:55 Draamaseriaal. Armuleek*
01:40 Eesti Golf 2013*
02:10 TÄNA. Uudised/Valimised 2013*
03:10 Rahvakonverents Nõmmel ja Lasnamäel*
03:40 Info TV

REEDE, 20.09

08:00 TÄNA. Uudised/Valimised 2013*
09:00 Draamaseriaal. Armuleek*
09:45 Eesti Golf 2013*
10:15 Nõukogude Eesti*
10:30 TÄNA. Uudised/Valimised 2013*
11:30 Dokumentaalfilm. Hitler 3/6. Väljapressija*
12:25 Rahvakonverents Nõmmel ja Lasnamäel*
14:25 Info TV
17:00 Poliitika õhtukool. Eesti demokraatia allakäik*
17:30 Oma Valitsus
18:00 TÄNA. Uudised
18:15 Draamaseriaal. Armuleek
19:00 TÄNA. Uudised
19:15 Kultuurimeeter
20:00 TÄNA. Uudised/Valimised 2013
21:00 Taani päev Roostal. Andersi ja Morteni pidusöök
21:25 Dokumentaalfilm. Kuidas Facebook maailma muutis - araabia kevad 1/2
22:25 Teine tulemine

00:55 TÄNA. Uudised/Valimised 2013*
01:55 Draamaseriaal. Armuleek*
02:40 Kultuurimeeter*
03:25 TÄNA. Uudised/Valimised 2013*
04:25 Info TV

LAUPÄEV, 21.09

08:00 TÄNA. Uudised/Valimised 2013*
09:00 Draamaseriaal. Armuleek*
09:45 Kultuurimeeter*
10:30 TÄNA. Uudised/Valimised 2013*
11:30 Terve tervis*
11:55 Siuru tormid ja tungid Tallinnas, 2*
12:35 Ühistegevuse pooltund*
13:05 Valimised 2013. Sihtmärk Tallinn. Mart Helme*
13:35 Dokumentaalfilm. Kuidas Facebook maailma muutis - araabia kevad 1/2*
14:35 Valimiste aeg*
15:20 Info TV
16:40 Pillimeeste klubi*
17:40 Thor: Asgardi lood
19:00 Subkultuuriarhiiv. Ukrainlased
19:30 Roheline Tallinn
20:00 TÄNA. Uudised
20:15 Draamaseriaal. Viis täni Uneteadus
21:00 Vennaskond Rock Cafes
00:20 TÄNA. Uudised*
00:35 Roheline Tallinn*
01:05 Subkultuuriarhiiv. Ukrainlased
01:35 TÄNA. Uudised*
01:50 Vennaskond Rock Cafes*
03:20 Info TV

PÜHAPÄEV, 22.09

08:00 TÄNA. Uudised*
08:15 TeTeVeke. Multifilmid*
08:30 Kraamikaamera*
09:00 Draamaseriaal. Viis täni*
09:45 Roheline Tallinn*
10:15 Thor: Asgardi lood*
11:35 Vennaskond Rock Cafes*
13:05 Uneteadus*
15:00 Pühapäevate*
15:45 Info TV
17:05 Kümnevõistlus 27/27
17:35 Taani päev Roostal. Andersi ja Morteni pidusöök*
18:00 Terve tervis*
18:25 Kultuurimeeter*
19:10 Dokumentaalfilm. Metsik Saksamaa 3/4. Metsad
20:00 TÄNA. Nädala kokkuvõte
20:15 Draamaseriaal. Viis täni Paradiisis 3/16
21:55 Tallinna laulupäev 2013, 1/2
23:25 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
23:40 Pühapäevate*
00:25 Taani päev Roostal. Andersi ja Morteni pidusöök*
00:50 Terve tervis*
01:15 Tallinna laulupäev 2013*
02:45 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
03:00 Kraamikaamera*
03:30 Info TV

Startis Keskerakonna kontserttuur „Paneme hääled kõlama!“

Keskerakond algatas üle-eestilise kontserttuuri, mille raames saab tutvuda erakonna kandidaatidega sügisestel valimistel ning nautida mõnusat meelelahutust.

Eri kohtades esinevad nimekad muusikud Anne Veski, Heidy Tamme, Eduard Toman, Mait Maltis. Huumorit pakub Raimo Aas ning kavas on ka tants.

Haapsalust startinud tuur jõudis juba Võrru, Jõgevale, Valka, Pärnusse, Narva ja jõuab veel Kuressaarde, Põlvasse, Sillamäele, Viljandisse, Paidesse, Tartusse ja Väike-Maarjasse.

Prii sissepääs!

Kuressaare Kuursalis
13. septembril kell 18.00
Põlva Kultuuri- ja Huvikeskuses
14. septembril kell 18.00
Sillamäe Kultuurikeskuses
17. septembril kell 18.00
Viljandi Sakala Keskuses
18. septembril kell 18.00
Paide Kultuurikeskuses
19. septembril kell 18.00
Tartu Hansa Tallis
20. septembril kell 18.00
Väike-Maarja Seltsimajas
21. septembril kell 18.00

Nädala juubilar JESSE OWENS 100

* James Cleveland "Jesse" Owens, 12. september 1913 – 31. märts 1980, sündinud USA-s, Alabama osariigis.

* Ameerika mandri 20. sajandi kergejõustiklane (lühimaa-jooks, kaugushüpe).

* Neljakordne olümpiavõitja Berliini olümpiamängudel 1936: 100 m, 200 m, tõkkejooks, teatejooks 4×100 m (uus maailmarekord), kaugushüpe. Ennekuulmatu edu! Alles 1984. aastal jõuti niikaugemale, et seda saavutust kordas Carl Lewis.

* 25. mail 1935 püstitas 45 minuti jooksul mitu maailmarekordit: 100 jardi – 9,4 (kordus); 220 jardi – 20,3; tõkkejooks – 22,6; kaugushüppe – 8,13m. Kusjuures esmakordselt ületati 8 m piir. Rekord püsis kakskümmend viis aastat ja selle lõi Ralf Boston veerand sajandit hiljem, aastal 1960.

* Berliini olümpialegend 1936.

* Sajandi sportlane.

Sel nädalal täitub legendaarse olümpiavõitja sünnist sada aastat.

... Oli meil lapsepõlves kodus kaks raamatut, mis seisid riiulil eraldi. Need olid peidetud kaugele madratsi alla, sest aeg oli vist selline (igal ajal omad keelud: pursulike eesti aeg tuli maha salata nagu praegu nurjatu nõukogude aeg). Meie,

lapsed, olime need raamatud välja nuhkinud ja lugesime, õigemini, lausa neelasime, kuni läbi said, ja jälle otsisime uuesti välja, kui isa-ema kodus polnud, alustades otsast peale...

Üks neist oli "Vabadussõda", teine – "Berliini olümpiamängud". Suured sellised, uhkete piltidega, eriti viimane. Olime ise ka väiksel spordipisikust nakatatud, ei jätnud vahele ühtki spordivõistlust Tartus Tamme staadionil, ja raamatute sisu haaras meid täiesti: Berliini olümpiamängud olid rahval meeles ja mõttes ka oma olümpiavõitja Kristjan Palusalu pärast, ning kui lugemist alustasid, siis pidama ei saanud. Pärast perestroika't ilmus suurteostest mitu uus-trükki, aga sellist hõngu neil muidugi juures pole, mis meie madratsialustel...

Berliini olümpialt jäi meelde ka Jesse Owens, noor neegersprinter (sõnad "neeger" ja "must" olid siis ametlikus pruugis, poliitkorrektsusest veel ei heietatud). Peale tema lõi olümpial laineid ka "must-taks-gaselliks" kutsutud neegritar Wilma Rudolph. Kui nad koos astusid, jäi neile pilk peale: nõtked, uhke rühiga, karismaatilised ja ... kuidagi vaikivad. Jesse Owens ja tema kuulus 10,2 sajast meetrist püsib siiani meeles.

Jesse Owens võitis Berliini olümpial neli kuldmedalit. Rekord omamoodi jahmatus

valget maailma. Nagu lehed tollal kirjutasid: "Must tegi valgetele ära." Ei olnud asi mokaamööda aariauhkusest pakatavale Saksamaale, samuti oli USA tookordne segregat-

siooniaatmosfäär selline (tegut- ses veel kurikuulus *Ku Klux Klan*), et vaatamata riigile toodud suurele kuulsusele, Valgesse Majja musta meest

kordagi ei kutsunud. Kes oleks võinud arvata, et ei möödu kuigi palju aega ja Ovaalsaalist troonib must riigipea (oi, par-don! – afroameeriklane).

kuidas ta noolena stardist lendas, kiirust arendas ja finiši eel kõigist möödus... Need pikad koivad olid nii ilusad ja vetruvad, et meiegi püüdsime järele teha – tema moodi joosta ja õuenurgas omatehtud liiva-kastis kaugust hüpata, millest küll midagi välja ei tulnud. Kauguse rekordhüppest on, muide, muljetavaldav võte, mida saab internetis nautida. Hoojooks, pikk ja jõuline, ja kui osavalt ta enne kandadel liiva maabumist õhus lennel-des edasi vetrub, virtuoslikult tagasipõtsatust ennetades. Ja kuidas heledapäine rivaal tal kätt surub ja nad sõbra-meelsetena kõrvuti astuvad – kaks võrdväärset! Seda siiski vaid spordis ja seal staadionil...

Meeldiv oli tunnetada olümpia õhustikku. On ju olümpia-mängude eesmärgiks algselt olnud maailmas leebuse-seemet külvata, inimesi lähenda-dada. Paraku selline "ohtlik rahumeelsus" ei meeldi tepe mitte kurikaeltele. Iseäranis on see vastukarva sõjardeile-rahakeerutajaile: neil on vaja kogu maailm käärima panna, segada-sogada, kasu lõigata, ning ... pärast salakambrites lutsiferlikult itsitada: "Kui nad teaksid, kui hästi nad ammu elaksid, kui meie neid ei segaks!..."

Toonast ajaloolist rahusünd-must saab internetist praegu järele vaadata. Kui mõelda, et samal ajal valmistati ette suuri tapatalgud, tänavatel vurasid

veoautod kargukoormatega (!), mis olid aegsasti valmis vorbi-tud potentsiaalsete, jalata jää-vate uute sõjasantide jaoks!

Sic transit gloria mundi. Aeg läheb, kuulsus hajub, saavutuste sära tuhmub. Nii ka Jesse Owensi aupaiste. Mõne aja pärast võis ajalehest lugeda, kui kehvasti tal minevat. Olime oma lapsesü-dames valmis talle, oma Jessele appi ruttama, et no kuidas siis nii saab...!? Artiklis räägiti kurbi lugusid sportlastest, kes on vanaks jäänud ja peavad roiskuva imperialismi tingi-mustes näguripäevi nägema ja et *Nõukogumaal* seda ei juhtu. Ja et nende heidikute hulgas figureeris ka Jesse Owens, kes oleval sunnitud maha müüma oma "kullad", et süüa osta... Muudest allikatest võib vas-tukaaluks lugeda, et ta olevat veetnud elua su stabiilselt ja mingit draamatikat tema elus ei leidunud. Kuulus sportlane suri kolm kuud enne 1980. a Moskva olümpia algust, kuhu tema maa sportlasi teatavasti ei lastud – välja oli kuulutatud boikott Afganistani sõja tõttu.

Jesse Owens on üks neist unustamatuist, kes jääb ajalukku spordi kuninglikkuse kehas-tusena. Tema esinemisi olümpiarajal ei kustuta mälest miski. Suure spordimehe rekorditest tema eluajal keegi jagu ei saanud – Jesse Owens lahkus siitilmast võitmatuna.

Anne Ratman

Maarahva kongress 14. septembril

Põlva Kultuuri- ja Huvikeskuses algab laupäeval kell 9.00 VI Maarahva Kongress.

Teemad:

- * Haldusreformi kavad.
- * Tõmbekeskuste mudel – kas maaelu hääbumine?
- * Maaelu arengukava aastaiks 2014–2020.
- * Maapiirkondade kohaliku arengu edendamise (Leader-programm, külaliskumine Kodukant).
- * Eesti haridusstrateegia aastaiks 2014–2020.
- * Koolivõrgu reformimisest maal.

Delegaadid esindavad kõiki maakondi ja omavalit-susi ning maaeluga seotud liite ja ühendusi. Igast Eesti omavalitsusest ning üleriigilisest maaelu- ja põllumajandusorganisatsioonist on kutsutud kaks delegaati.

Eesti Maarahva Kongress kui maarahva esindus-kogu tuli esimest korda kokku 3. märtsil 1994. Eelmine kongress toimus Paides 8. oktoobril 2010.

Tallinn saadab maarahva kongressile Helge Hallika ja Rein Ratase

Tallinna linnavolikogu nimetas oma esindajateks Helge Hallika Reformierakonna fraktsioonist ja Rein Ratase Keskerakonna fraktsioonist.

Meedia Keskpunkt TTV-s 11. septembril

Kell 19.15

- * Majandus käib jätkuvalt alla.
- * Savisaar: Ansip on väsinud ja tema ministrid tulpinud.
- * Kultuuriinimesed ja töde. Meelis Pai, Mati Hint ja Rein Raud.

* 11. september – saatuslik päev.

Studios: Urmi Reinde, Mart Ummelas, saatejuht Heimar Lenk.

Õnnitleme!

ENDEL PAAP 75

Jõhvi valla aukodanik ENDEL PAAP tähistas juubelit 8. septembril. 75-aastaseks saanud Jõhvi linn tunnustas aunimetusega juubilarit kui selle põlvkonna esindajat, kelle parimad tööaastad jäid eelmisse sajandisse.

Paap on ENSV teeneline kaevur ja ühiskonna-tegelane, sotsialistliku töö kangelane ja populaarne ametiühingujuht. Ta tegi 30 aastat rahva-saadikutööd, alustades kohalikult tasandilt kuni NSV Liidu Ülemnõukogu ja Riigikoguni välja.

Paap on kauaaegne Ida-Virumaa ja Jõhvi Pensionäride Ühenduste aseesimees. Tegeleb spordiga, mis on taganud hea tervise ja lubab aastakümneid viljelda rahvakultuuri – juhenda ansambli „Omad Poisid“ ja laulda vokaalansambli „Vanad Viisid“.

Soovime talle head tervist ja edu valimistel!

Keskerakonna Ida-Virumaa piirkond Keskerakonna Jõhvi osakond

MILVI ORUNUK 75

Õnnitleme väerika juubeli puhul!

Keskerakonna Mustamäe piirkond ja juhatus Haabersti klubi Keskpäev

Eesti Keskerakonna Valgamaa piirkonna juhatus õnnitleb

ILMAR TÖLNERI 75. sünnipäeva puhul

Aivar Riisalu Tartus

Neljapäeval, 12. septembril kl 17 kohtub Riigikogu liige Aivar Riisalu senioridega Keskerakonna Tartu büroos (Ülikooli 12).

Arvutihooldus

Individuaalne tark- ja riistvara hooldus, arvutiõpe.

Tel 56 17 65 70

Telli Kesknädal! * Helista 617 77 17 * www.tellimine.ee

* tellimine@expresspost.ee